

Förändringar i den svenska rovdjurspolitiken för varg

Bakgrund

Regeringen har den 16 augusti fattat två regeringsbeslut inom den svenska rovdjurspolitiken. Bakgrunden till detta är att svenska miljöorganisationer har anmält Sverige till EU-Kommissionen (KOM). Kommissionen har därefter startat en process som kan innebära att tvisten kan komma att hamna i EU-domstolen. KOM har riktat kritik mot begränsningen av 210 vargar som de anser är oförenlig med EU:s lagstiftning samt att jakten skett utan garantier för att genetikförstärkning ska genomföras. För att undvika en fortsatt konflikt med KOM har regeringen beslutat att tillmötesgå KOM på flera punkter. Genom att göra detta har regeringen värnat grunderna för den svenska rovdjurspolitiken, som är: regionalisering, åtgärder för att förbättra den genetiska statusen och begränsad och strängt kontrollerad jakt.

Regeringsbesluten innebär följande:

- Den tillfälliga begränsningen av vargstammen på 210 vargar lyfts bort. Licensjakt på varg kommer inte att genomföras vintern 2012. Nya beslut om licensjakt behöver komma i fas och integreras med de övriga åtgärder som är nödvändiga, såsom genetikförstärkningen. Med hänsyn till detta och att den tillfälliga begränsningen inte längre finns genomförs ingen allmän licensjakt.
- Skyddsjakten utökas till vintern 2012. Det finns behov av jakt som en del av förvaltningen av den växande vargstammen. Vinterns jakt kommer att begränsas till jakt som är nödvändig för att förebygga eller minska riskerna för skador av varg, dvs skyddsjakt. Naturvårdsverket får i uppdrag att analysera och föreslå hur hänsyn till olägenheter av täta rovdjurspopulationer skall jämföras med andra skador eller skaderisker som motiverar skyddsjakt. Jakten får inte försämra den svenska vargstammens möjligheter att uppnå gynnsam bevarandestatus.
- Naturvårdsverket får ett förlängt uppdrag att fram en förvaltningsplan för vargen, och större möjligheter till dialog och förankring. Förutsättningar ges därmed för att kunna förverkliga och få acceptans för en förvaltningsplan som från och med 2013 inbegriper licensjakt.
- En nationell kommitté för en hållbar rovdjurspolitik för varg
I syfte att med bred förankring följa arbetet med utvecklingen av vargstammen i Sverige ska en kommitté bistå regeringen i arbetet med att utveckla en hållbar rovdjurspolitik för varg i Sverige. Målsättningen är att kommittén ska ha en bred sammansättning av intresseorganisationer, jägarorganisationer, mark och

djurägarintressen, samer och kommunrepresentanter. Kommittén ska slutredovisa sitt uppdrag den 31 augusti 2013.

Bakgrund till regeringens beslut

Genom rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) har medlemsländerna överlåtit till EU att besluta i frågor om bevarande av bl.a. varg. Miljöorganisationerna har anmält Sverige till KOM och efter detta har KOM inlett ett överträdelseärende, ställt frågor och skickat ett motiverat yttrande 17 juni. KOM har riktat kritik mot begränsning av 210 vargar som de anser är oförenlig med EU:s lagstiftning samt att jakten skett utan garantier för att genetikförstärkning ska genomföras.

KOM tolkning av direktivet och deras möjlighet att driva frågan till domstolen och omedelbart förbjuda jakt tills att dom meddelats gör att regeringen måste agera, inte förvaltningen som sådan. Efter samtal mellan representanter för Sverige och KOM är uppfattningen att den svenska rovdjurspolitiken för varg kan fortsätta, men i form av en ny process.. Innan licensjakten kan fortsätta 2013 måste Sverige bl.a. ta fram en förvaltningsplan som visar hur vargstammen uppnår en gynnsam bevarandestatus och genomföra olika aktiva åtgärder ex. genetikförstärkning.

Moderata utgångspunkter i den aktuella vargfrågan

1. Sverige har en rovdjurspolitik som vilar på tre ben; regionalisering, åtgärder för att förbättra den genetiska statusen och begränsad och strängt kontrollerad jakt. Alla tre delar måste finnas även efter en justering enligt KOM önskemål.
2. Skyddsjakten måste utvecklas så att den förebygger eller minskar riskerna för skador eller andra jämförbara olägenheter som förekomst av varg orsakar. I detta ingår bl.a. direkta negativa effekter av social och ekonomisk karaktär i rovdjurstäta områden för vissa verksamheter som bedrivs i naturen. Det är angeläget att skyddsjakten efter 2012 återgår till licensjakt 2013.
3. KOM har meddelat Sverige att lokal acceptans inte ingår bland de grunder som anges i artikel 16.1 i art-habitatdirektivet. Moderaterna anser att denna acceptans är en mycket viktig faktor för att uppnå ett positivt resultat av skyddsåtgärderna. Det Sverige nu måste göra är att visa för kommissionen att det är nödvändigt att skapa en acceptans för vargförvaltning i områden med växande vargstammar. Sverige har visat att svenska myndigheter arbetat med acceptans under en lång tid. Den licensjakt som bedrivits har genom den tydligt minskade illegala jakten visat att även jakten är en viktig beståndsdel i att nå en ökad acceptans för vargen i rovdjurstäta områden. Ett förankringsarbete måste ske för att hela den svenska rovdjurspolitiken ska förstås utifrån. Huvudlinjen är att förvaltningen av rovdjursstammarna bäst sker genom ett regionaliserat ansvar med lokalt inflytande, och att begränsningar i EU-lagstiftningen i detta avseende står i strid med subsidiaritetsprincipen. Regeringen kommer

omedelbart att inleda ett arbete för att förändra art- och habitatsdirektivet för att ge medlemsstaterna ett större handlingsutrymme i dessa frågor.

4. Förvaltningen samt beslut om viltförvaltning av de vilda djuren ska ske i Sverige. Moderaterna vill flytta besluten om jakt -och viltvårdspolitiken närmare människorna som berörs. Vi verkar för ett öka deltagande i besluten om viltvårds- och jaktpolitiken.
5. Vi vill ha en viltförvaltning som eftersträvar biologisk mångfald och balans mellan olika intressen.
6. Vi vill ha en rovdjurspolitik som tar hänsyn till såväl naturvårdsintressen som större möjligheter att ta ansvar för rovdjurspolitiken.
7. En lokal förankring i samverkan mellan olika aktörer är en förutsättning för att finna avvägningar mellan delvis motstående mål samtidigt som man slår vakt om såväl enskilda som allmänna intressen.

Vargfakta

Sverige har en rovdjurspolitik som vilar på tre ben; regionalisering, åtgärder för att förbättra den genetiska statusen och begränsad och strängt kontrollerad jakt.

Utvecklingen av vargstammen visar i siffror på att vi gör rätt för att vargstammen skall bli än mer livskraftig. (antal/inavel/utbredning/gynnsam bevarandestatus) Minskning av den illegala jakten kan tolkas som att acceptansen för rovdjurspolitiken har ökat.

Den svenska vargstammen befinner sig fortsatt i tillväxt. Det senaste året har antalet bekräftade vargföringringar ökat från 23 till 28, det vill säga en tillväxt på 22 %. Antalet stationära, revirlevande vargar, har ökat från 191-209 vintern 2009/10 till 217-237 vintern 2010/11. Räknat på medelvärdet för de båda säsongerna innebär detta en tillväxt på 14 %. Om man ser till antalet revir med familjegrupper eller revirmarkerande par, det vill säga antalet revir med etablerade vargpar (med eller utan valpar) var tillväxten 19 %; vintern 2009/10 uppgick antalet dylika revir till 43-46 medan antalet vintern 2010/11 var 50-56.

Den skandinaviska vargstammens genetiska status har inte försämrats momentant efter de två licensjakterna i Sverige. Den genomsnittliga släktskapskoefficienten (mean kinship coefficient R) i populationen sjönk marginellt, från 0,266 precis före den första jakten i januari 2010 till 0,257 direkt efter den andra jakten i januari 2011. Denna minskning av släktskapet i stammen är så liten att den saknar praktiskt betydelse, men avvisar påståenden om att inavelssituationen skulle ha förvärrats momentant av jakten. På längre sikt kan jakten påverka om inte åtgärder för att få in nytt genetiskt material i populationen sker.

Den illegala jakten av varg gått ned från drygt 16 % till 2,5 % i Sverige efter 2005. Den minskade illegala jakten ger en tydlig signal att regeringens rovdjurspolitik fungerar och att licensjakten på varg 2010 och 2011 är ett värdefullt bidrag för detta.